

השבת רבי נחמן מברסלב

לכבוד נציג מדינת ישראל בראש אגודתנו

תפילה

(לקוטי תפילות חלק א - תפילה ט)

ותזכנו ברחמיך הרבים, ותשלח לנו צדיקים אמתיים מוכיחי אמת שיעסקו תמיד להוכיח אותנו בתוכחה "מגולה מאהבה מסותרת". ותתן בלבנו נטה אוזנינו ולבנו לקבל תוכחתם הטובה. אף על פי שתהיה לפעמים בדרך בזיון, אף על פי כן נזכה לקבל דברי תוכחתם באהבה ובחיבה ובשמחה גדולה, ונהיה בכלל אוהבי תוכחות. ונזכה לשוב בתשובה שלמה לפניך באמת, ויתגלה חסד גדול על ידי תוכחתם הטובה, כמו שכתוב: פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. ונזכה על ידי זה למידת החסד בשלמות בקדושה ובטהרה, ונהיה נכללים תמיד במידתו של אברהם אבינו עליו השלום שהיה מידתו חסד.

ועל ידי החסד הזה נזכה ברחמיך לחתוך ולהבדיל ולהעלות את המלכות דקדושה מן הארבע מלכויות דסטרא אחרא, ונזכה להרוג ולהכניע ולשבר ולעקור ולבטל קליפת מלכות עמלק הרשעה שכלול מכל הארבע מלכויות, ותעזרנו למחות שמו וזכרו מן העולם, כמו שכתוב: תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח.

ויקוים מקרא שכתוב: האויב תמו חרבות לנצח וערים נתשת אבד זכרם המה. והי' לעולם ישב כונן למשפט כסאו. ותעקור ותשבר ותבטל כל החכמות חיצוניות וכל האפיקורסית והכפירות מן העולם, ויתגלה אמונה הקדושה בכל העולם כולו, ויקבלו כולם את עול מלכותך ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד. ונזכה להעלות את המלכות דקדושה אל אור הפנים, המאיר בשלוש רגלים ...

מכתב

(מספר אבני הנחל - מכתב קיט)

נפשי יקירי וחביבי, מר ... ששם את לבו לשזר עצמו, אל האמת האמתית הפודה מכל הצרות, אשר כל העולם צריכים מאוד מאוד לקבלו. שלום וכל טוב.

עיקר מצוות נר חנוכה הוא, להדליק ולהאיר אור האמת בעולם. שיזכו הכל לידע, היכן הצדיק האמת, שהוא מובחר האמת, שבין הצדיקים: צריך לכוון בהדלקת נר חנוכה, שנזכה על ידי זה להמשיך הארת האמת, ונזכה להתקרב לנקודת האמת תמיד. עיקר הנס של חנוכה, שנכנע מלכות הרשעה, שהיא בחינת שקר, בחינת עבד, זוהמת הנחש, ונתגבר ונתעלה מלכות דקדושה של ישראל, שהם בחינת בן המלך, בחינת אמת.

כשכבר הימים באים, והגיע האדם לעת זקנותו וקיצו. ומתחיל היום לערוב, כשרואה שעברו רוב שנותיו. ורוצה להתחיל לרחם על עצמו, להרהר בתשובה ולהתקרב להי' יתברך באמת. אזי על פי רוב, מתגבר הבעל דבר, ומתפשט מאוד, למונעו מדרך החיים, ואינו רוצה להניח, לצאת מתאוותיו ורשתיו אשר נלכד בהם, ואזי עיקר הנסיון של האדם, אז צריך להסתכל בעצמו מאוד, על אחריותו וסופו. ולהתגבר ביותר ויותר, לקשר עצמו היטב אל הצדיק האמת, שהוא בחינת משה משיח, שמחזק אותנו בהתחזקות גדול מאוד, בלי שיעור וערך ומספר, להתחזק, להתחיל בכל פעם מחדש, להתקרב להי' יתברך כאילו היום נולד, ולבלי ליפול משום דבר שבעולם.

(יח, יג)

... מעונן ומנחש ... תמים תהיה ...

אסור לעונן ולנחש, דהיינו לומר עת פלוני יפה עת פלוני וכו'. משום שנאמר: תמים תהיה וכו'. כי כשאומר עת פלוני יפה עת פלוני רע, נמצא שנותן כוח ושליטה להעת רעה. וכל זה תלוי בפגם הברית, שעל ידי זה מתגבר העת רעה חס ושלום, כמבואר במאמר "האי מאן וכו'" בסימן כט. וזה שנשמך לזה הפסוק: תמים תהיה, שהוא ההפך ממעונן, היינו בחינת תיקון הברית שנקרא תמים, כמו שכתוב: "התהלך לפני והיה תמים". שעל ידי זה נכנע העת רעה, שהוא בבחינת מעונן כנ"ל. וזהו "תמים תהיה עם הי' אלקיך". הי' אלקיך זה בחינת עלמא דאתי, בחינת הי' הוא האלקים. ובבחינת עלמא דאתי שם נתבטל העת רעה לגמרי, כי עלמא דאתי הוא למעלה מהזמן והמידות והוא כולו טוב ואין שם בחינת העת רעה לגמרי כלל. וזה זוכין על ידי תיקון הברית שעל ידו נתרום המוחין שהוא בחינת הדעת, בחינת עלמא דאתי, כמובא בכמה מקומות.

ועל כן על ידי תיקון הברית נתבטל העת רעה, כי זוכין לבחינת עלמא דאתי שהוא כולו טוב למעלה מהזמן כנ"ל. וזה שכתוב: "מאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה". כי ישראל שהם בבחינת שומרי הברית אין להם לירא מאותות השמים, שהם מורים על הזמנים והעתים, כי העת רעה נתבטל על ידי בחינת שמירת הברית וזוכין לבחינת עלמא דאתי, כנזכר לעיל. (הלכות מעונן ומנחש - הלכה א)

תמים תהיה עם הי' אלקיך ... (יח, יג)

העולם הזה הוא מלא חסרונות, וכל הקולות שבעולם הם רק מהחסרונות, מה שכל אחד צועק על חסרונו. ועיקר החסרונות של העולם הזה הוא מחמת עוצם התגברות התאוות והחכמות של הבל, שהם בחינת מותרות, בחינת ערלה. וכל מה שאלו המותרות מתגברין ביותר, אזי הוא רחוק מהשלמות ביותר והוא בחינת בעל מום, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: "התהלך לפני והיה תמים", שכל זמן שהערלה בדך אתה בעל מום לפני, שזה בחינת "כל המוסיף גורע", בחינת הקליפות שנקראין מותרות, ואז הוא מלא חסרונות וחסר לו בכל פעם יותר. וכשמעבירין הערלה, שהוא בחינת המותרות של תאוות עולם הזה וחכמותיו של הבל, אז דייקא נשלם החסרון ונקרא תמים, כי אז דייקא יכול לדבק עצמו בהשם יתברך, ששם כל השלמות.

* מי שרוצה שיהיו לו חיים בזה העולם, אי אפשר לו להשיג כי אם כשמסתפק במעוט בתכלית המעוט מזה העולם, כדי חיונו בצמצום, וגם זה המעוט יהיה כוונתו לשם שמים לבד ועל פי התורה הקדושה. וכל מה שמרחק עצמו מתאוות עולם הזה והבליו ומקשר עצמו להשם יתברך ולתורתו הקדושה, על ידי זה נתמעטין חסרונותיו וזוכה להכלל בבחינת שלמות, והעיקר על ידי שלמות האמונה הקדושה. (הלכות פריה ורביה - הלכה ג, אותיות לד לה לפי אוצר היראה יראה ועבודה, אותיות קסט קע; ועין מילה, אות מה)

עצות

(לקוטי עצות - תוכחה - אותיות ג ד)

צריך לקבל תוכחה של אנשי אמת, ואף על פי שהתוכחה שלהם הוא לפעמים בדרך בזיון, כי הם סובלים צער גדול מאתנו וכו' (עין צדיק לט; לקוטי מוהר"ן חלק א - סימן ל). על ידי תוכחה, זוכין לעשות צדקה וחסד, ועל ידי זה זוכין להכניע החכמות חיצוניות וממשלתם, ולהעלות ולהחיות השכל דקדושה, ועל ידי זה זוכין להשגת אלקות (לקוטי מוהר"ן חלק א - סימן ל).

(סימן זא)

אמר [רבינו ז"ל] כי עיקר התפילה הוא דבקות לה' יתברך. והיה טוב יותר להתפלל בלשון אשכנז שמדברים בו, כי כשמתפללים בלשון שמדברים בו, אזי הלב סמוך ודבוק מאד בדבורי התפילה, ויכול לדבק עצמו ביותר לה' יתברך, אך כבר תקנו לנו אנשי כנסת הגדולה סדר התפילה (מחמת שלא כל אדם יכול לסדר סדר התפילה לעצמו), על כן אנו חייבים להתפלל בלשון הקודש כמו שסדרו לנו. אבל העיקר הוא רק לכוון פירוש המילות כפשוטו, שזהו עיקר התפילה, שמתפללים לפני השם יתברך על כל דבר ודבר, ועל ידי זה מתדבקין בו יתברך (ומי שמתפלל עם כוונות הנסתר שבתת התפילה ואינו ראוי לזה, הוא פגם גדול וכו', עיין שם).

הנה מי שמדבר בלשון הקודש תמיד, כגון ירושלמי, אין צריך לחשוב בדעתו פירוש המילות, רק שייטה אוזנו למה שהוא אומר, וזה עיקר כוונתו בתפלתו. ואצל הצדיקים אמתיים הגדולים במעלה, אצלם כל הכוונות של האר"י זכרוננו לברכה וכו' הם פירוש המילות, שבפירוש המילות שלהם כלולים כל הכוונות. (לקוטי מוהר"ן חלק א - סימן קכ).

סיפור

(נסיעת רבינו ז"ל בארץ-ישראל, סימנים כו-כט)

... ובנסיעתם [של רבינו ז"ל והאיש המשמש אותם] מגלץ לביתם, נסעו דרך קהילת קודש יאס, והיה שם עיפוש גדול, והיה להם יסורים גדולים בכל עיר ועיר ובכל כפר וכפר, וגם היה קשה לעבור הגרעניץ [הגבול] מחמת זה, כי אז לא הועיל אפילו עמידת קאראן טאן [מחנה סגור שכונסים לתוכו מטעמי רפואה את הבאים מארץ אחרת], מחמת זה ממקומות כאלה. והשם יתברך היה בעזרם, ונצולו מהכל: מדבר וחרב ורעם וצמאון ושיבי, דכולהו הוו בהו, ובחסד השם נמלטו מכולם, ובאו לביתם בשלום: שלום בגופו, שלום בממונו, שלום בתורתו, כי [רבינו ז"ל] זכה להשגה נפלאה בארץ ישראל, גבוהה ועצומה מאד, עד אין סוף ואין תכלית:

עד כה סיפרנו קצת, מעט דמעט, כטיפה מן היס, מעוצם התלאות וההרפתקאות והסכנות העצומות והיסורים הקשים והפחדים הגדולים, שהיו לרבינו זכרוננו לברכה בנסיעה לארץ ישראל, בהליכה ובחזרה; והשם יתברך היה בעזרו, ועשה עמו נסים נפלאים ונוראים בכל עת ובכל רגע, וזכה לגמור בשלמות מה שחפץ, ונכנס בשלום, ויצא בשלום, ובא לביתו בשלום.

ותוקף עוצם ההשגה, שהשיג בארץ ישראל, אי אפשר לבאר ולספר כלל, ממש לא נשמע ולא נראה כזאת, שיזכה ילוד אשה להשגה כזו על ידי אוריא דארץ ישראל, ואי אפשר לדבר ולספר בזה. והיה מתפאר עצמו מאד במה שזכה להיות בארץ ישראל, וגם בסוף ימיו אמר, שהוא מחיה עצמו מאד במה שזכה להיות בארץ ישראל, ואמר: זה אני יודע מכבר, שכשאדם רוצה לעשות איזה דבר שבקדושה ויש לו מניעות על זה וכו', כמבואר כל זה לקמן (שיחות הר"ן - סימן יא).

וזה האיש, שביזה אותו מאד בסטנבול, נפטר מיד בביאתו לביתו, ושאל האיש הנ"ל, שהיה עמו, את רבינו זכרוננו לברכה: הלא כתיב (משלי יז, כו): גם ענוש לצדיק לא טוב, והשיב לו משל על זה, שהיה מלך אחד, ואהב אחד מבני השררות, וחיבב אותו, וקרבו בכל מיני אהבה וחיבוב, ואחר כך, כשהגדיל, העיז נגד המלך. ואמר המלך: תדע, שאף על פי שאני אוהב אותך מאד, אף על פי כן אי אפשר לי לעבור על דת ומשפט המלכות, ומשפטיך חרוץ למיתה, ותכף צוה המלך לסגרו בכבלי ברזל, ונתנו בבית הסוהר; והתחיל זה הבן שררה לצייר בדעתו היסורים שלו, שיהיה לו מן המיתה, וראה, שצערו לא יומשך זמן הרבה, כי אם עד שיהרג; אבל כשהתחיל לצייר בדעתו צער המלך, ראה שצער המלך יגדל מאוד, כי צער המלך יהיה תמיד, כי הוא יודע, שהמלך אוהב אותו מאוד, ויהיה לו געגועים גדולים אחריו וצער גדול מאוד לעולם; והיה לו רחמנות על צער של המלך יותר מצער, וחשב מחשבות איך להציל את המלך מצער, ונתיישב כך: הלא בושח חשובה כמו מיתה.

וצוה להשר של התפיסה להכניסו לפני המלך, ואמר אל המלך: האמת ידעתי, כי צערך גדול מצערי, אך אי אפשר לך לעבור על חוק ודת המלכות; בכך, זאת העצה היעוצה, שתסבב תחבולות, שיבייש אחד אותי ברבים, והבושה חשובה כמו מיתה, על כן תראה להוציא מהשבוים גזלן אחד, שדינו להריגה, ואני אתגרה בו, עד שיכעס עלי ויבזה אותי ויכה אותי ברבים, ויגיע לי מזה בושח גדולה, ויהיה נחשב כמו מיתה, ואחר כך יקחו את הגזלן, החייב מיתה בלא זה, ומיתתו כדינו, והעולם יהיו סוברים, שבשביל שביזה עבד המלך החביב נהרג, ולא יתחלל כבוד המלכות והעבד שלו.

כך, לפעמים אחד מבזה את הצדיק, ובאמת הוא עושה טובה גדולה להצדיק, כי מכפר לו על זה מה שהיה חייב להסתלק, ונתחלף על בושח זה, אך אף על פי כן אין זה כבוד שמים, שלא לקח נקמה מזה, שביזה עבד המלך החביב לו מאד; ולענוש את זה שביזה את הצדיק בשביל זה - גם כן לא נחא קמה, כי "גם ענוש לצדיק לא טוב", על כן הוא יתברך מסבות מתהפך, ומעמיד על הצדיק איש כזה, שהוא חייב מיתה וענוש מכבר, ומזמנם שניהם לפונדק אחד, וזה מבזה את הצדיק, והצדיק נפטר בזה מן דינו כנ"ל, וזה האיש נענש אחר כך, ונתקדש שם שמים, שבשביל כבוד הצדיק נענש, ובאמת - גברא קטילא קטל [איש המחויב מיתה הרג], כי כבר הוא חייב ענוש מקודם; ודרכי השם ישירים, ולא עולתה בו.

שיחות

(שיחות מרי ישראל אודסר, צי"ל - כ"ה)

... אחר כך הוא היה בלש. אני ישבתי בחצר שלו והיה לי מטבח קטן, בעל המטבח רצה להשכיר את המטבח ולא היה לו אף אחד, אז אני באתי אליו: "כמה אתה רוצה להשכיר לי על המטבח?"
אז הוא אמר לי איזה סכום קטן. טוב, אני לקחתי, אבל אין לי גם את הסכום הקטן.
אמרתי לו: "אל תדאג, אני אשלם לך".
ואני מצאתי מהסוחרים איזה תבה שבורה ולקחתי בתוך המטבח והיה לי איזה תבה בשביל שולחן. אני בעצמי ישבתי על הרצפה ונתתי איזה סמרטוטים על הרצפה ואמרתי 'לקוטי תפלות', תהלים. הדין ראה את ה'דירה' שלי, את המטבח, ואיך אני עוסק ב'לקוטי תפלות' ואין לי לחם לאכול והאשה בצפת אצל ההורים שלה ואני שמח, "מה זה, איזה חיים זה, מה זה?" אז הוא לא הבין את זה מהיכן אני לוקח את זה.

על כל פנים השם יתברך רחם עלי והשכן של בעל המטבח שהיה גר על יד הדיין יצא לדירה אחרת, אז הדיין ידע שאני אין לי דירה ואין לי אשה ואין לי כלום, אז הוא שכר בשבילי את הדירה מבעל המטבח שהיה בעל הבית של כל החצר והוא בא אלי ואמר לי שהוא שכר לי דירה, "תכתוב לאשתך שתבוא".
אמרתי לו: "טוב, דירה יש קירות, אבל אין שולחן אין לי כסא אין לי שום דבר. ומה, איך אני אכתוב לה שתבוא?"
אז הוא הכה אותי ואמר לי: "זה לא עסקך, אני אתן לך דירה ורהיטים. יהיה לך כסאות ויהיה לך שולחן ומיטה. תכתוב שתבוא!"

וככה היה. בטבריה היה גר מצוין ואני לא ידעתי שהוא ברסלב, הוא נתקרב לרבינו הקדוש ואני לא ידעתי. הוא שמע שאני סובל אז הוא היה מתקרב אלי, והוא היה גיבור וחכם, אז אני חשבתי שהוא מתחיל להתלוצץ ממני ושאלו היה חסידות מן צחוק. אבל הוא ספר לי איך שהוא נתקרב: "אני ברסלב. אני ראיתי זוג שבאו מרוסיה והם קמו בחצות לילה ואמרו חצות והם קרבו אותי לברסלב".
אז הדיין הביא את זה הנגר שהיה מומחה גדול בנגרות, והיה לו במחסן כמה כסאות שבורים והוא עשה לי כסאות ושולחן. זה רהיטים היה חידוש בטבריה, ואני היה לי כסאות ושולחן.

